ולימא מחלוקת רבי שמעון ורבנן הא קמ"ל דרבי מנחם בר' יוסי כר' שמעון סבירא ליה:

הדרן עלך המוכר את הבית

המוכר את הספינה "מכר את התורן ואת הנס ואת העוגין ואת כל המנהיגין אותה אבל לא מכר לא את העבדים ולא את המרצופין ולא את האנתיקי, ובזמן שאמר לו "היא וכל מה שבתוכה" הרי כולן מכורין: **גמ'** תורן-איסקריא וכן הוא אומר "ארז מלבנון לקחו לעשות תורן עליך": נס-אדרא וכן הוא אומר "ששי ברקמה "ממצרים היה מפרשך להיות לך לנס": עוגין תני רבי חייא אלו עוגינין שלה וכן הוא אומר "הלחן השבורה עד אשר יגדלו הלחן" (א) תעגנה לבכתי היות לאישו: ולא נתן: **גמ'** ספקריא. מס"ר יוחנן מנהיגין-א"ר אבא אלו המשוטין שלה וכן הוא אומר "אלונים מבשן עשו משוטיך" ואבע"א מהלכיא "ירדו מאניותיהם כל תופשי משוט" ת"ר המוכר את הספינה מכר את האיסכלה ואת בור המים שבתוכה (ב) רבי נתן אומר המוכר את הספינה מכר את הביצית שלתוכה אומר (ג) המוכר את הספינה מכר את הדונית אמר רבא ביצית היינו דונית (ד) רבי נתן-בבלאה הוה קארי לה בוצית כראמרי אינשי (ה) בוציאתא דמיאשן סומכוס-דבר ארץ ישראל קארי לה דונית ויארדיתיכן "ואחרי תלכן בסירות דונה": אמר רבא אשתעו לי נחותי ימא האי גלא דמטבע לספינה מיתחזי כי צוציתא דנורא חיוורתא בראשא ומחזיק ליה באלוותא דחזיק עליה "אהיה אשר אהיה יה ה' צבאות אמן אמן סלה וניין, אמר רבא אשתעו לי נחותי ימא בין גלא לגלא תלת מאה פרסי, ורומא דגלא תלת מאה פרסי, זימנא חדא הוה אזלינן באורחא ודלינן גלא עד דחזינן בי מרבעתא דכוכבא זוטא והויא לי כמבור ארבעין גריתי בורא דתרדלא, ואי דלינן טפי הוה מקלינן מהבליה, ורמי לה גלא קלא לחברתה: "חבירתי, שבקת מידי בעלמא דלא שטפתיה דניתי אנא (ו) (ונאבדיה) א"ל "פוק חזי גבורתא דמריך (ז) גמלא חוטא יחלא (ולא עברי) שנאמר "האותי לא תיראו נאם ה' אם מפני לא תחילו אשר שמתי חול גבול לים חוק עולם ולא יעברנהו" אמר רבא לבדי חזי לי (ח) הורמין בר' ליליתי כי קא רהיט אקופיא דשורא-דמחוזא ורהיט פרשא כי רכיב (ח) (חיורא) מתחאיה ולא יכיל ליה, זמנא חדא הוה מסרגאן ליה תרתי כוליתי וקיימן אתרי

המוכר את הספינה. ולא את האנתיקי. משום סיפא דקתני בזמן שאמר לו היא וכל מה שבתוכה טולן מכורין נקט לה אבל משום ריפא לא אינטריך דכיון דאמטוטין דמרטופין דכל שעה נשאלים בספינה עצמה לא מכר כל שכן סחורה עצמה: הכי נמי דקתני אתנתיקי דהייט פרקמטיא של ספינה כדמפרש בגמ' וכל הני נמי ליתנהו בכלל הקדש אלא הקדיש את הספינה לא הקדיש את אלו מדלא קתני לה בפירקין דלעיל והייט טעם דכל הני דתסיבנהו בפרקין דלעיל בית המרחץ בית הכד ועיר ושדה, כולהו מקרקעי נינהו, וכל הני דתסיב "לא מכר" במלים קלת לגבן לגבי הקדש ומתנה ומלוקת אחין אבל הני דהתם פירקא מטלטלי נינהו לא שנא מכר ולא שנא מתנה והתם טולן שוין בהנהו דלא מכר" שכשם שלא מכר, כמו כן לא הקדיש: **ולא נתן**: **גמ'** ספקריא. מס"ר יוחנן שפוכין עליו את הוילון כראש הספינה: **וכן הוא אומר אלו מלבנון כו'**. ראיה לדבר דתורן דמתניתין הייט אספקריא שהאספקריא מאיר לו מאילן גבוה עושין לותה: **אדרא**. הוא הוילון שפוכים על התורן להגיף את הספינה ברוח ויל"ל בלע"ז: **וכן הוא אומר**. דהייט אדרא שעשוי מקום קושי של מבינו ומשוטים שם פנים מתוקנין לשותות: ואת הדונית. היינו ספינה קטנה ומנהיגין אותה לספינה הגדולה וכשרוצין לצאת לדבשה הולכין ובאין באותה ביצית. והיינו ביציתא דמשין. נהרא הוא ששמו מישן וקטן הוא ואין יכולין לבוא בנהר כי אם בהני בוציאתא: ואחריתכן בסירות דונה. כך הנביא אמר לישראל סוף שיולינו אתכם בשבי באותן ספינות קטנות: גלא. גל של ים: כי צוציתא דנורא חיוורתא. כמו ציצית הראש: אלוותא. מקלות: עד דחזינן לבי מרבעתא דכוכבא. שהיינו רואין בית רביעת הכוכב ויהי מקומו כשיעור שיכולין לזרוע בו מ' מדות של תרדל: ואי דלינן טפי. האי גלא הוי מקלינן מהבלא דההוא כוכב. וג"ם תמ"ה המור"ה וכמה הולכת הבלא דכוכבא. דמכדי קים לן כמה מהלך אדם ביומי ביום י' פרסאות נמצא מהלך תלת מאה פרסי דהיינו מהלך לי' יום וקתני הבא ואי דלינן טפי כלומר מיעוט יותר נמצא דהאי הבלא מהלך חמש מאות שנה פרות תלת מאה פרסי שיעור תלת מאה פרסי דדלי הני לעיל. דהא מן הארץ ועד לרקיע מהלך חמש מאות שנה אבל בין ארעא לעזבא ליכא אלא תלת פרסי: שבקת מידי בעלמא דלא אחריבת. לפי שראה אותו מגביה חום השערה איני רשאי אתרי

המוכר את הספינה "מכר את התורן ואת הנס ואת העוגין ואת כל המנהיגין אותה אבל לא מכר לא את העבדים ולא את המרצופין ולא את האנתיקי, ובזמן שאמר לו "היא וכל מה שבתוכה" הרי כולן מכורין: **גמ'** תורן-איסקריא וכן הוא אומר "ארז מלבנון לקחו לעשות תורן עליך": נס-אדרא וכן הוא אומר "ששי ברקמה "ממצרים היה מפרשך להיות לך לנס": עוגין תני רבי חייא אלו עוגינין שלה וכן הוא אומר "הלחן השבורה עד אשר יגדלו הלחן" (א) תעגנה לבכתי היות לאישו: ולא נתן: **גמ'** ספקריא. מס"ר יוחנן מנהיגין-א"ר אבא אלו המשוטין שלה וכן הוא אומר "אלונים מבשן עשו משוטיך" ואבע"א מהלכיא "ירדו מאניותיהם כל תופשי משוט" ת"ר המוכר את הספינה מכר את האיסכלה ואת בור המים שבתוכה (ב) רבי נתן אומר המוכר את הספינה מכר את הביצית שלתוכה אומר (ג) המוכר את הספינה מכר את הדונית אמר רבא ביצית היינו דונית (ד) רבי נתן-בבלאה הוה קארי לה בוצית כראמרי אינשי (ה) בוציאתא דמיאשן סומכוס-דבר ארץ ישראל קארי לה דונית ויארדיתיכן "ואחרי תלכן בסירות דונה": אמר רבא אשתעו לי נחותי ימא האי גלא דמטבע לספינה מיתחזי כי צוציתא דנורא חיוורתא בראשא ומחזיק ליה באלוותא דחזיק עליה "אהיה אשר אהיה יה ה' צבאות אמן אמן סלה וניין, אמר רבא אשתעו לי נחותי ימא בין גלא לגלא תלת מאה פרסי, ורומא דגלא תלת מאה פרסי, זימנא חדא הוה אזלינן באורחא ודלינן גלא עד דחזינן בי מרבעתא דכוכבא זוטא והויא לי כמבור ארבעין גריתי בורא דתרדלא, ואי דלינן טפי הוה מקלינן מהבליה, ורמי לה גלא קלא לחברתה: "חבירתי, שבקת מידי בעלמא דלא שטפתיה דניתי אנא (ו) (ונאבדיה) א"ל "פוק חזי גבורתא דמריך (ז) גמלא חוטא יחלא (ולא עברי) שנאמר "האותי לא תיראו נאם ה' אם מפני לא תחילו אשר שמתי חול גבול לים חוק עולם ולא יעברנהו" אמר רבא לבדי חזי לי (ח) הורמין בר' ליליתי כי קא רהיט אקופיא דשורא-דמחוזא ורהיט פרשא כי רכיב (ח) (חיורא) מתחאיה ולא יכיל ליה, זמנא חדא הוה מסרגאן ליה תרתי כוליתי וקיימן אתרי

דכל המנהיגין דמתני' אתא לרבויינהו: **כל תופסי משוט**. אלמא עיקר (ג) הספינה על ידי שתופסין משוטות דסד"א תכלים המושכין הספינה ליהוו עיקר מנהיגין לכל משוטות לא מיזדבנו קמ"ל: **מסכלה**. כסא של הספינה שעולין בו ונשמן יון הוא וכן פר"ח ורב האי: **בור המים שבתוכה**. נתנין בו מים המתוקין לפי שמי הים מלוחין: **ביצים ודונים**. הייט ספינה קטנה שקושרין לספינה גדולה וכשרוצין לעלות ליבשה נכנסה בתוכה קטנה מהגדולה שהגדולה אינה יכולה להתקרב אל שפת הים מפני עומקה קוקיי"ט בלע"ז ויש לוטעים בולא קרוב לנמשן העגלה: **ביצייתא דמישן**. מישן נהר קטן ואין מהלכין בו אלא בספינה קטנה ובמס' שבת אמרי' בפ' הזורק (דף קא.) הני ביצייתא דמישן כו': רבי נתן מבכל עלה: **דונים**. על סס שלדין בה דגים דקלה הוא על פני המים: **ואמריתכן בסירות דונה**. בספינה קטנה בקדרות הקרויות דונה וקלים על פני מים יוליכו אתכם מהרה בגלות: **אמר רבא אשתעו לי נחותי ימא**. כל הני עובדי דקא תניב משום מה רבו מעשיו ה' (ד) (ומהן להודיע מתן שכרן של צדיקים לעתיד לבא לו לפרס מקרלות החורים בספר איוב המדברים בטופות גדולים ובהמות וגדים גדולים שכל שיחת תלמידי חכמים לריכה תלמוד: **דמטבע**. שרוצה לטבוע: **אים ליה כריסא**. שהולך לפניה: **בוציאתא דנורא חיוורתא**. אש לבנה, ומלאך מזיק הוא: **אלוותא**. מקלות כמו לא באלה ולא כרומח במסכת שבת (דף סא.): **אמן אמן סלה**. גרסינן: **וניין**. מזעפו. מזעפו: **כין גלא לגלא תלתא מאה פרסי**. ומשום דאמר בסמוך ורמא ליה גלא קלא לחבריה אינטריך לאשמועינן דמשלם מאות פרסי (ה) (שמעון) קוטרה (לחבירו: **דלינן גלא**. יותר משיעור גבהו שלינכו למעלה עד לרקיע לי' גמי הבלא דרקיע נפיש עד מהלך קרוב לחמש מאות שנה שיש מן הרקיע עד לארץ: **מרבעתא**. ב)(שלינו): **דכוכבא זוטא**. כוכב קטן שבקטנים: **ביזולא**. בית זרע מרבעים טור של מרדל דפיש מטל שאר זרעים: **מקלינן מהבליה**. נגרפים מתוס כוכב: **ורמא ליה גלא**. נתן קולו כלומר לעקר כדוגמת תהום אל תהום קורא ומשמ מלאכים הממונים עליהם הם: **שבקת מידי בעלמא לו**. מפני שהגביה כל כך היה סבור שיצא מן לשפת הים ושטף את העולם: **מ"ל**. גלא לחבריה: **פוק חזי גבורתא דמריך כו'**. כלומר אין (ו) לי רשות ללאת: **כמאה מוטא מגא**. מגא רוחב חוט אינו יכול ללאת מן החול: **אנאמר פאוטי וגו'**. גמרא קאמר ליה: **הורמין**. בט"ן גרסי' כך שמעתי מאבא מרי ואני שמעתי הורמין בזיי"ן בס"ד דהתמ' בסנהדרין (דף נט.) מפגנא דתמה דהורמין: **אקופי דשורא**. על שיני התומה והלוי שובדא לאדיב לדקוטיו של הקב"ה שמרחס על בריותיו ואינו טוען רשות לאלו לחזיקן וגם שלא ללאת בדרך יחיד: **ורסיב פרשא**. לפי תומו: **ולא יכיל ליה**. (ו) שהיה הסד רן ביותר ומיהו הפרס לא היה מתכוין לכך: **סרגאן**. שהיה אוכף וסרגא נתונין על הפרדות: אתרי

כל כך נדמה לו לגל שפגימי לו כי זה החיצון היה שופף כל העולם: אמר ליה החיצון תא חזי גבורתא. כאומר אל תחשוב בדעתך שאוכל אני להגביה עצמי כלום יותר משיעורי שאפי' כסלא לעבור הרץ מן החול שלי הרץ מתחומי: הורמין בר ליליתא. אותו שד: אקופיא דשורא. על שיני התומה: ולא יכיל. פרשא למיסמייה להרוא שד: כפרגאן ליה. שמו לו שני אוכפין על שתי פרדות: אתרי

הגהות הב"ח

(א) גמ' דיהיה אלא ונתרכיב לא: (ב) שם פוק חזי גבורתא דמריך דאמר' אלא מוטא דמגא לים דעבר: (ג) רשב"ם ד"ה כל תופסי וכו' עיקר סילון ספינה: (ד) ר"ה אמר רבא דכו' ומעשיך כ' ויש מקן לחודיע מתן: (ה) ד"ה כין גגא וכו' שומע קולו של מבינו בס"ד: (ו) ד"ה פוק וכו' כלומר (אין לי) מת"מ ונ"ב ס"א אין לך: (ז) ד"ה ולא יכיל ליה הסד שהיה רן ביותר:

הגהות גרשום

ונימא באנו למחלוקת ר"ש ורבנן. במתני' וכראוקימנא למלוגת ר"י הו לעיל. מש"ה נקיט דר' מנחם בר' יוסי ורבנן דהא קמ"ל דר' מנחם כר' יוסי כר"ש ס"ל: הדרן עלך המוכר את הבית

המוכר את הספינה: איסקריא. והו משוט: נס אדרא. אותו בגד שתולין בראש התורן להוליך הספינה ברוח: ואת העוגין. אלו שקיין אנקר"ש בלע"ז שמעמידין הספינה שלא תזוז לכאן ולכאן: הלחן תענגה. אמרה לחן וכי תעכבו עצמכן מלהנשא לבעל: אלו המשוטות. שלועזין ריימי"ש משוט. שמשוטאין הספינה לכאן ולכאן: האיסכלה. הייטו הבירה שמתקנין בספינה כדי לבשל עליו צרכיהן. ואית דאמרי סולם שיורדין בו מן הספינה: ואת בור המים. שמתקנין שם בספינה בענין בור ומשימין שם פנים מתוקין לשותות: ואת הדונית. הייטו ספינה קטנה ומנהיגין אותה לספינה הגדולה וכשרוצין לצאת ליבשה הולכין ובאין באותה ביצית. והייטו ביציתא דמישן. נהרא הוא ששמו מישן וקטן הוא ואין יכולין לבוא בנהר כי אם בהני בוציאתא: ואחריתכן בסירות דונה. כך הנביא אמר לישראל סוף שיולינו אתכם בשבי באותן ספינות קטנות: גלא. גל של ים: כי צוציתא דנורא חיוורתא. כמו ציצית הראש: אלוותא. מקלות: עד דחזינן לבי מרבעתא דכוכבא. שהיינו רואין בית רביעת הכוכב ויהי מקומו כשיעור שיכולין לזרוע בו מ' מדות של תרדל: ואי דלינן טפי. האי גלא הוי מקלינן מהבלא דההוא כוכב. וג"ם תמ"ה המור"ה וכמה הולכת הבלא דכוכבא. דמכדי קים לן כמה מהלך אדם ביומי ביום י' פרסאות נמצא מהלך תלת מאה פרסי דהיינו מהלך לי' יום וקתני הבא ואי דלינן טפי כלומר מיעוט יותר נמצא דהאי הבלא מהלך חמש מאות שנה פרות תלת מאה פרסי שיעור תלת מאה פרסי דדלי הני לעיל. דהא מן הארץ ועד לרקיע מהלך חמש מאות שנה אבל בין ארעא לעזבא ליכא אלא תלת פרסי: שבקת מידי בעלמא דלא אחריבת. לפי שראה אותו מגביה חום השערה איני רשאי

נזיא מה כלל ולא כלל מאבריה ספינה

מבנה

מ"ל מהיכן ידעו מאי דקא תפיס אותם

נזיא כלל (יש לעיי) אגדות ע"ז נכה בבבא חנא ורזון

מבנה

(יש לעיי) מסיק תמיה ע"ז מאיר

"אשתעו לי נחותי ימא"

"ד"ל" חד לי"

א) [עי' רש"י רוש"ע]: ב) [לקמן עמ]: ג) [שם]: ד) [ניעין שם]: ה) [שנת קא.] ו) [כע"י איתא רבה בר בר חנה]: ז) [בי' ספרון הורמי' פי' שד וכן סיס בגיטין רש"י בסנהדרין נט. ד"ה דהורמין ע"ש ופי' פוס' שם ותוס' לעיל ת. ד"ה איכרא ותוס' ניעין יח. ד"ה הורמין ובפירוש הרשב"ם דכאן]: ח) פ"ל מיסיא: ט) פ"ל שכנו: